

ДОБРИ ПРАКРИКИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ, ОЦЕНКА И АНАЛИЗ НА ПОСТИГНАТИТЕ ОТ УЧЕНИЦИТЕ РАВНИЩА НА ГРАМОТНОСТ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Грамотността е способността на човека да идентифицира, да разбира, да създава, да обменя, да общува, като използва отпечатани и написани на ръка материали, свързва с различни видове текст.

Грамотността е непрекъснат и продължителен процес на обучение на ученика, да развие знанията си, както и да участва пълноценно в обществото.

II. ДЕЙНОСТИ

Планиране на дейности за насърчаване и повишаване на грамотността

Изготвяне на специална електронната страница за насърчаване на грамотността за осъществяване на инициативи:

- „Да подарим книга, да създадем библиотечен кът“;
- Организиране на публични четения - „Най-обичам...“, „Любими приказни герои гостуват на най-малките“;
- „Училището — място за деца“, тема: „Педагогически и училищни политики за насърчаване на четенето“;
- Занимания за четене с родители „Клуб на родителите“ / „Отворени врати“/;
- Тематични родителски срещи с родителите на деца и ученици от етническите малцинства за значимостта на функционалната грамотност;
- Организиране на срещи с автори за представяне на книги и други;
- Провеждане на дарителски кампании за обогатяване на училищните библиотеки.

Оценяване на равнището на грамотност

- „Измерване на умения за решаване на задачи в реален контекст, като част от функционалната грамотност на учениците“;
- Публикуване на електронната страница на училището на училищни практики за проследяване, оценка и анализ на постигнатите от учениците равнища на грамотност;
- Изготвяне на портфолио на учениците във връзка с равнището на грамотността.

Очаквани резултати /Анализ

- Популяризиране дейностите за насърчаване на грамотността;
- Насърчаване на интереса към книгата; Създаване на библиотечен кът в класната стая;

- Повишаване на мотивацията на децата и учениците да четат художествена и научна литература;
- Привличане на родителите в процеса на формиране у учениците на интерес към четенето;
- Повишаване на информираността на родителите на ученици относно ролята на функционалната грамотност и възможностите за постигането ѝ;
- Осигуряване на информация на родителите относно допълнителни възможности за преодоляване на езиковите трудности;
- Формиране на култура за четене на разнообразни книги за удоволствие;
- Популяризиране на достъпа до книги и други четива;
- Описание на знанията и уменията на учениците по съдържателни области и когнитивни процеси, дефинирани в съдържателната рамка на инструментариума;
- Индивидуална подкрепа на учениците, които имат трудности при четене, се осигурява превенция на проблема за трайното им изоставане по всички учебни предмети;
- Популяризиране на училищните постижения в областта на четенето и грамотността чрез изготвяне на съобщения, доклади, презентации и др.

Повишаване на квалификацията на учителите

- Участие на учителите в организирани обучения, свързани с повишаване грамотността на учениците;
- Стимулиране на учителите и възпитателите, които развиват своите педагогически умения, подобряват професионалната и методическата си компетентност.

Педагогическа компетентност

I. Планиране на урок или на педагогическа ситуация

1. Познава държавните образователни стандарти (учебния план, общообразователната подготовка, профилираната подготовка, професионална подготовка и/или предучилищно образование) и учебната програма по преподавания предмет или програмната система (за предучилищното образование) и планира дейността си, свързана с обучението, като разработва годишно тематично разпределение

2. Умее да дефинира ясни образователни цели, планира подходи и техники за учене и мотивиране на децата/учениците, за реализиране на вътрешнопредметни и междупредметни връзки и прогнозира очакваните резултати.

3. Познава специфичните потребности на всеки ученик и умее да планира дейности за индивидуална работа и за подкрепа.

4. Притежава знания и умения за работа с деца или ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания или с изявени дарби

5. Познава и планира използването на иновативни методи за преподаване и оценяване на резултатите на учениците, модели на позитивно възпитание и конструктивни подходи за осъществяване на обучение, основаващи се на сътрудничество за постигане на по-добри резултати.

II. Организиране и ръководене на образователния процес

1. Отчита конкретните особености на учениците в класа – възрастови, когнитивни, емоционални и т.н.

2. Познава възможностите и умее да подбира и прилага ефективни, иновативни методи и използва подходящи средства и материали (в т.ч. учебници, учебни помагала, познавателни книжки, учебни и дидактически материали и други източници на информация, включително създадени от самия него) за самоподготовката и при реализиране на възпитателната дейност.

3. Осигурява на децата/учениците възможност да упражняват и прилагат придобитите знания, да развиват творческо мислене и мотивация за самостоятелно действие, както и да получат обратна информация за това как се справят и как да подобрят резултатите си.

4. Умее да прилага информационните и комуникационните технологии в работата си, да подпомага и мотивира учениците за формиране на дигитални умения.

5. Насърчава усвояването на знания и на ключовите компетентности по съответния учебен предмет, формира и развива в учениците умения за самостоятелен живот, за междуличностно и межкултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично, самокритично и конструктивно мислене.

6. Насърчава и направлява усвояването на знания, формирането на умения и нагласи за успех у учениците, за самостоятелен живот, за междуличностно и межкултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично и креативно мислене, за умения за саморефлексия и др.

7. Съдейства за възпитанието и максималното развитие и изява на личностния потенциал на всеки ученик, съобразно индивидуалните му заложби, способности, интереси, мотивира ги да се чувстват ценени и ги прави активни участници в процеса на образованието

8. Спазва книжовните езикови норми на българския език в процеса на обучение, възпитание и социализация на учениците и контролира спазването на изискванията към устната и писмената реч

9. Осигурява позитивна образователна среда, насочена към индивидуалните потребности на учениците, като оказва подкрепа, насочена към подобряване на резултатите им

10. Познава и прилага изискванията за безопасни условия на обучение, възпитание и труд и осигурява на учениците сигурна и безопасна среда, включително и за работата в интернет среда

11. Владее техники за презентирание и оказване на подкрепа за изграждане на презентационни умения в учениците

III. Оценяване на напредъка на учениците

1. Познава държавните образователни стандарти за оценяване на резултатите от обучението на учениците и за предучилищното образование и умело разработва и прилага ефективен инструментариум за проверка и оценка (диагностика) на постигнатите резултати на децата/учениците, за определяне на достигнатото равнище на усвояване на знания и формиране на умения от всяко дете или ученик.

2. Умее да използва подходящи методи, средства и подходи (в т.ч. и иновативни) за насърчаване на напредъка и постигнатите резултати от учениците и да определя критерии и показатели за оценяване на знанията и уменията на учениците, с които запознава както класа/групата, така и отделния ученик.

3. Притежава умения и осигурява обективна и навременна информация за индивидуалното развитие и за постигнатите резултати от ученика, информира родителите за тях и определя мерки за допълнителна подкрепа, консултиране и коригиране, като използва конструктивно обратната връзка за подобряване на преподавателската си работа

4. Изгражда умения у учениците за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване

IV. Управление на процесите в отделни групи или паралелки от класове

1. Притежава умения да организира, координира и контролира дейностите по време на преподаването, поддържа необходимата дисциплина и работна атмосфера в класа/групата, цели постигане на планираните резултати, работи с всички групи (изявени и напреднали, с обучителни трудности, с пропуски и др.), обобщава.

2. Умее да ръководи група/клас, като споделя грижата и отговорността за децата/учениците, формира умения за работа в екип, мотивира ги за участие в планираните дейности и за самостоятелно учене, възпитава в дух на толерантност и формира гражданска позиция

3. Познава и прилага конструктивни подходи на сътрудничество, за насочване на учениците към автономия в ученето чрез придобиване на ключови умения, а не механично запаметяване

4. Проявява отношение към специфичните потребности на деца/ученици, прилага диференциран подход за обучение с цел подпомагане на ефективното учене

5. Притежава знания и умения за работа в хетерогенна среда и подпомага социалната интеграция на деца/ученици със затруднения, като инициира и организира различни форми на

взаимодействие, изгражда взаимоотношения, основани на взаимно доверие и уважение

6. Познава и прилага техники за превенция и справяне в конфликтна ситуация, подбира методи и подходи, ориентирани към формиране на съпричастност, ангажираност, солидарност, съобразяване с личностните и ценностните различия между хората като основа за взаимно разбирателство

7. Познава причините и факторите за агресивно, асоциално и антисоциално поведение и прилага начините за противодействие и реагиране при всяка специфична ситуация

8. Формира положително отношение за опазване на материално-техническата база и възпитава децата и учениците в отговорност

9. Притежава умения на организатор и ръководител в групата или класа и подкрепя разработването на правила за вътрешен ред и насърчава спазването им

10. Насърчава участието на учениците във формите на ученическото самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план

V. Комуникативна компетентност

1. Умения за работа в екип

1.1. Умее да партнира с други педагогически специалисти и активно участва в дейности, свързани с разработването на стратегията и в изпълнението на конкретни дейности и задачи.

1.2. Създава и поддържа ефективни и конструктивни професионални взаимоотношения с колегите и подкрепя ръководния, като участва активно в работата на педагогическия съвет, на комисии и др.

1.3. Осъществява методическа и организационна подкрепа на новоназначени учители/възпитатели .

1.4. Взаимодейства с други педагогически специалисти за осигуряване на равни образователни възможности при интеграцията на ученици.

1.5. Умее да поема допълнителни отговорности, свързани с вземане на решение в условията на повишена училищна автономия

1.6. Проявява положително отношение към политиките и практиките на институцията, участва в извънкласни и извънучилищни мероприятия и се включва в реализирането на културни и социални дейности

2. Умения за работа с родители и други заинтересовани страни

2.1. Умее да приобщава родителите за постигането на образователните цели с оглед увеличаване на възможностите за положително въздействие върху учениците

2.2. Умее и привлича родителите в организирането и реализирането на дейности и проекти.

2.3. Подкрепя и поощрява усилията на родителите на деца и ученици със специални образователни потребности.